

РЕЗОЛЮЦІЯ
Всеукраїнського круглого столу
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»
25 червня 2026 року
м. Кропивницький
Донецький державний університет внутрішніх справ

25 червня 2026 року на базі Донецького державного університету внутрішніх справ відбувся Всеукраїнський круглий стіл «Актуальні проблеми конституційного права України в умовах воєнного стану», організований за участю представників закладів вищої освіти, наукових установ, правоохоронних органів, органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій, практичних працівників та здобувачів вищої освіти. Захід став авторитетним майданчиком для фахового обговорення сучасних проблем розвитку конституційного права України в умовах триваючої збройної агресії проти України та дії правового режиму воєнного стану.

Учасники круглого столу відзначили, що в умовах повномасштабної війни конституційне право набуває особливого значення як фундаментальна галузь права, яка визначає засади організації та функціонування державної влади, забезпечує баланс між інтересами національної безпеки та необхідністю дотримання прав і свобод людини, гарантує непорушність демократичних цінностей та принципів верховенства права.

Під час роботи круглого столу було констатовано, що сучасний етап розвитку української державності характеризується необхідністю переосмислення багатьох конституційно-правових інститутів у контексті нових безпекових викликів. Воєнний стан став серйозним випробуванням для механізмів державного управління, системи захисту прав людини, діяльності правоохоронних органів, судової влади та інститутів громадянського суспільства. Водночас він продемонстрував життєздатність конституційного ладу України, ефективність функціонування державних інституцій та високий рівень стійкості українського суспільства.

Особливу увагу учасники заходу приділили питанням конституційних засад функціонування державних інститутів в умовах воєнного стану, проблемам внесення змін до Конституції України в особливий період, забезпеченню діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, а також питанням удосконалення правового механізму взаємодії між державними органами в умовах надзвичайних безпекових викликів.

Значний інтерес викликали доповіді, присвячені проблемам забезпечення прав і свобод людини та громадянина під час воєнного стану, межах допустимих обмежень конституційних прав, питанням дерогації міжнародних зобов'язань держави, судового контролю за діяльністю органів влади, а також захисту прав внутрішньо переміщених осіб, біженців, дітей, військовослужбовців та інших категорій населення, які постраждали від наслідків війни.

Учасники круглого столу наголосили на необхідності подальшої імплементації міжнародних стандартів прав людини у національне законодавство та правозастосовну практику, забезпечення належного балансу між вимогами національної безпеки та міжнародними зобов'язаннями України у сфері захисту прав людини. Особливого значення ці питання набувають у контексті європейської

інтеграції України та її прагнення до повноправного членства в Європейському Союзі.

Окремий блок наукових дискусій був присвячений проблемам інформаційної безпеки, захисту конституційних прав людини в цифровому середовищі, протидії сучасним інформаційним загрозам, а також впливу новітніх технологій і штучного інтелекту на реалізацію конституційних цінностей та гарантій. Учасники відзначили, що цифровізація суспільних відносин потребує вироблення нових підходів до забезпечення конституційних прав людини в умовах воєнного стану.

У ході обговорення значну увагу було приділено діяльності правоохоронних органів та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони, питанням судового контролю за їх діяльністю, забезпеченню прав людини під час проведення оперативно-розшукових заходів, протидії злочинності та підтримання публічної безпеки в умовах воєнного стану.

Важливим напрямом наукової дискусії стали питання гендерної рівності, недискримінації, захисту соціальних прав, забезпечення безпечного освітнього середовища, а також правові аспекти соціального та психологічного захисту учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану.

За результатами обговорення, учасниками Всеукраїнського круглого столу сформульовано такі положення:

1. Конституція України залишається фундаментом функціонування держави навіть в умовах воєнного стану, а будь-які обмеження прав і свобод людини повинні здійснюватися виключно на підставі закону, бути необхідними, пропорційними та відповідати міжнародним стандартам захисту прав людини.

2. Воєнний стан не може розглядатися як підстава для відмови від принципу верховенства права, а діяльність усіх органів державної влади має здійснюватися в межах Конституції та законів України.

3. Подальший розвиток конституційного законодавства України має відбуватися з урахуванням потреб післявоєнного відновлення держави, зміцнення демократичних інститутів та забезпечення належного рівня правового захисту громадян.

4. Імплементация міжнародних стандартів прав людини повинна залишатися одним із пріоритетних напрямів державної правової політики, особливо у сфері діяльності правоохоронних органів та органів правосуддя.

5. Інформаційна безпека є складовою національної безпеки та важливим елементом забезпечення конституційних прав громадян, що потребує належного нормативно-правового регулювання та ефективних механізмів захисту.

6. Судовий контроль за діяльністю органів державної влади та правоохоронних органів є однією з ключових гарантій дотримання конституційних прав людини в умовах воєнного стану.

7. Забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб, біженців, дітей, ветеранів війни та інших уразливих категорій населення повинно залишатися пріоритетом державної політики.

8. Розвиток механізмів парламентського, громадського та міжнародного контролю сприятиме підвищенню рівня захисту прав людини та зміцненню довіри суспільства до державних інституцій.

9. Інтеграція гендерних підходів у діяльність органів державної влади та правоохоронних органів є необхідною умовою забезпечення рівності, справедливості та ефективності державного управління.

10. Наукова спільнота України має й надалі активно досліджувати проблеми конституційного розвитку держави в умовах воєнного стану та формувати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства і правозастосовної практики.

Учасники Всеукраїнського круглого столу висловлюють переконання, що подальше осмислення сучасних викликів конституційному розвитку України, консолідація наукового потенціалу держави та конструктивна взаємодія науки і практики сприятимуть зміцненню конституційного ладу, утвердженню принципів верховенства права, захисту прав і свобод людини та успішній європейській інтеграції України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення держави.